

Andrzej Abdank-Kozubski

Symposium „Wokół początków ludzkiego życia”

Studia Philosophiae Christianae 30/1, 129-130

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z ZAGADNIENÍ BIOETYKI

SYMPOZJUM „WOKÓŁ POCZĄTKÓW LUDZKIEGO ŻYCIA”

Dnia 28 kwietnia 1993 roku w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie odbyło się sympozjum dotyczące zagadnień związanych z początkiem życia. Głównym organizatorem Sympozjum był ks. prof. dr hab. Bernard Hałaczek, kierownik katedry Filozofii Człowieka.

Obrady otworzył Rektor ATK ks. prof. dr hab. Jan Łach. W swym przemówieniu nawiązał do dzieła stworzenia, którego ukoronowaniem było zapoczątkowanie życia. Życie, choć czasami bywa przykre, jest tak wielką wartością, że człowiek, aby je ratować, potrafi poświęcić wszystko. Bóg z tej to racji bierze życie w szczególną obronę.

Na zakończenie Ksiądz Rektor życzył wszystkim owocnych obrad.

Ks. Dziekan Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej Prof. Bernard Hałaczek przywitał wszystkich zebranych i zapowiedział program Sympozjum.

Jako pierwszy głos zabrał dr Dariusz Śleszyński, psycholog kliniczny z Bostonu. W swej działalności naukowej bada on zagadnienia osobowościowe, w szczególności dotyczące uczestnictwa jednostki we wspólnocie. Mówiąc na temat: *Prenatalne uwarunkowania językowo-czynnościowych struktur dziecka* podkreślił znaczenie tego czasu w formowaniu się zdolności dziecka do życia w społeczeństwie. Bodźce, jakie dochodzą do niego w tym okresie z zewnątrz, przygotowują je np. do posługiwania się językiem. Interesującym stwierdzeniem była wypowiedź o tym, że dziecko nie rodzi się przygotowane do posługiwania się jakimkolwiek językiem, ale tym, którego używa jego najbliższe otoczenie.

Prof. dr hab. Maria Dąbska (neurolog i neuropatolog) w swoim wykładzie: *Wczesne stadia rozwoju układu nerwowego u człowieka* zwróciła uwagę na to, że człowiek żyje tak długo, jak długo żyje jego układ nerwowy. To samo kryterium musi dotyczyć też początku ludzkiego życia. Zalążki układu nerwowego można zaobserwować już w 18 dniu po zapłodnieniu. Najwcześniej kształtują się te części układu nerwowego, które zawiadują funkcjami fizjologicznymi. Kształtowanie się kory mózgowej sięga wielu lat po narodzeniu i wymaga bezpośredniego kontaktu z otoczeniem. Nie można zatem za początek życia ludzkiego przyjmować ostatecznego uformowania się układu nerwowego.

Trzecim z kolei prelegentem była dr Dorota Kornas-Biela z Wydziału Psychologii KUL. W swym przedłożeniu zatytułowanym *Osiągnięcia rozwoju psychofizycznego dziecka przed urodzeniem* zasygnalizowała zmianę w paradygmacie psychologii. Przejście od paradygmatu scentyzyznego do holistyczno-humanistycznego pozwoliło ujmować człowieka od momentu poczęcia jako istotę psycho-fizyczną. Życie psychiczne człowieka jest od samego początku życiem psychicznym człowieka a nie zwierzęcia. Cały okres prenatalny jest przygotowaniem do podjęcia określonych funkcji w społeczeństwie, np. nauki języka.

Ks. dr Stefan Kornas z ATK mówił na temat: *Problematyka diagnostyki prenatalnej*. Podkreślił znaczenie tego rodzaju badań we wczesnym wykrywaniu różnego rodzaju

nieprawidłowości w rozwoju dziecka i ich leczeniu. Diagnostykę prenatalną ogólnie określił jako maoralnie godziwą.

W imieniu zespołu lekarzy z II Kliniki Pediatrii Śląskiej Akademii Medycznej referat pt. *Intensywna terapia noworodka* wygłosił dr Janusz Świetliński. Mówił o problemach związanych z pracą na Oddziale Intensywnej Terapii Noworodka. W wykładzie ilustrowanym licznymi przezroczami podkreślał specyfikę swojego oddziału.

Ks. dr hab. Kazimierz Kłoskowski, ATK, poruszył temat: *Genom ludzki. Wyobrażenia a stan faktyczny badań genetycznych*. Stan wiedzy o genomie ludzkim jest nadal znikomym, tym bardziej zagadnienia te stanowią pasjonujące pole badań.

Prof. dr hab. Michał Troszyński z Centrum Zdrowia Dziecka w wykładzie *Aktualne problemy medycyny okolorodowej* dzielił się uwagami dotyczącymi opieki nad kobietą przed i w czasie ciąży oraz bezpośrednio po porodzie. Zwrócił uwagę na znaczenie opieki medycznej w tym okresie, przy wczesnej i ciągłej ocenie ryzyka. Jako bardzo ważny aspekt ukazał nobilitujące dla rodziców znaczenie porodu. W związku z tym konieczne jest uwzględnienie przez lekarzy życzeń matki i ojca dotyczących przebiegu samego porodu.

O *uwarunkowaniach postaw prokreacyjnych* mówiła Prof. dr hab. Krystyna Ostrowska, ATK i UW. Różnice występujące w obrębie danych kultur zostały ukazane na przykładzie Polski, Szwajcarii i Niemiec.

Na przykładzie tych samych państw ks. prof. dr hab. Bernard Hałaczek omówił zagadnienie *Uwarunkowań postaw pro- i antyaborcyjnych*.

Problem animacji w świetle współczesnych poglądów chrześcijańskich etyków i moralistów podjął w swym wystąpieniu ks. prof. dr hab. Tadeusz Ślipko. Precyzując, Prelegent stwierdził, że w swym referacie zajmie się nie tylko problemem animacji jako takiej ale problemem momentu, w którym substancjalny pierwiastek duchowy zespała się z materialnym, biologicznym podłożem.

Ks. dr Grzegorz Stephan z Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Katowicach mówił na temat: *Początek życia ludzkiego w myśli wczesnochrześcijańskiej*. Zwrócił uwagę na podkreślanie przez Ojców Kościoła podmiotowości płodu ludzkiego.

Ostatnią prelegentką była dr Janina Buczkowska, AK i ATK. Tematem jej wystąpienia był: *Ontyczny status embrionu ludzkiego*. Embrion w jej ujęciu różni się od narodzonego dziecka tak, jak różni się od siebie poszczególne fazy rozwoju tego samego organizmu.

Symposium podsumowane zostało interesującą dyskusją. Poniżej drukujemy pełne teksty trzech referatów. Pozostałe zostały opublikowane w innych czasopiśmiech.

oprac. Andrzej Abdank-Kozubski

KAZIMIERZ KŁOSKOWSKI

GENOM LUDZKI WYOBRAŻENIA A STAN FAKTYCZNY BADAŃ GENETYCZNYCH

1. UŚCIŚLENIA TERMINOLOGICZNE I SFORMUŁOWANIE PROBLEMU

Od czasów A. Vesaliusa¹, twórcy anatomii, jest sprawą oczywistą, że bez znajomości szczegółów anatomicznych ciała ludzkiego nie jest możliwe określenie jego funkcji.

¹ Andreas Vesal lub Vesalius żył w latach 1514-1564. Jego podstawowe dzieło to *De homini corporis fabrica* z 1543 r.